

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 15 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 15 лепта

БУГАРСКЕ ГЛУПОСТИ

Једна изјава Деда Радославова

У своме разговору са дописником *Наје Фраје Пресе* Деда Радославов, председник владе «бугарског царства», «решио се — како је лепо приметила бечка *Арбатер Цајтунг* — да изгуби једну реч и о Србији». Пошто је претходно поделио «плен» и разделио земље и градове, Деда Радославов се испресио и са висине Насрадина, који је, да би обмануо свет и дошао до туђега коња, викао из свег гласа: «Ако ми се не врати коњ, учинићу што сам научио!», — свечано изјавио: «Србија је за нас ишчезла.... Србија више не постоји и не задаје нам бриге!». А одмах после тога наставио је: да би, посматрајући све, требало помислити, «да и Срби долазе до увиђавности, да би морали престати да очекују своје спасење од Русије (вероватно су за Радославова ишчезли и остали наши Савезници кад их пређукује), и схватити, колико би добра Централне Силе биле у стању учинити за Србију. Али Срби су фантасти, који живе у свом свету и неће да виде стварност».

За Деда Радославова, као што се види из његове изјаве, Србија и не постоји и постоји. Кад је у питању Србијана целокупност и уједињење свију Југословена, а то уједињење задире прилично и у старе бугарске границе, ондаква Србија не постоји; међутим постоји она Србија, којој би «Централне Силе биле у стању учинити многа добра», кад би таква Србија при-

стала, да јој Централне Силе — ваљда са «бугарским царством» на челу — кроје капу и одећу. *Difficile est satyram non scribere!*

Изјава Радославовљева, сем надутоши и не скромности својствене сваком Бугарину, ни по чему се не разликује од отраних интрига аустријске политike. Она садржи све елементе из безумљености и нискости политике са улице. Чак се може казати, да се Деда Радославов у гледао — према оној народној: «Видела јаба да се коњи кују, па и она дигла ногу» — на своје учитеље. Он је, истина, ове у глупостима претекао, али се то објашњава природом прилагођавања у повољењу за неким привредом.

Нас се амабаш ни мало не тиче овај изјава Деда Радославова, као што нас се не тиче ни његово мишљење онама и нашој будућности. Ако се по неки пут на то и осврнемо, чинимо у најпростијој намери: да у монотонију живота унесемо по мало и хумора.

И раније су, одмах после нашег повлачења, извршеног под притиском двеју великих царевина и да бисмо избегли пораз, сви меродавни бугарски фактори изјављивали, да за њих Србија не постоји, настојећи вероватно да у тај вео увију свој пораз који им је нанео један део напе војске у повлачењу. Доцније су спустили тон и почели се јављати као «пријатељи» српског народа. Са овом изјавом Деда

Радославова ствар се сада понавља. Има нешто труло у држави тајтарско!

У природи је стална само промена. Што реја наш песник: »Коло среће у околи вртећи се не престаје: ко би гори, тај је доли, а ко доли — гор јустаје!« Деда Радославов ће поново спустити дурбин. Ова његова изјава то највеће је доживети и ту своју »срећу«, да му се види у толико мери изоштри, да без напрезања види у Србији чак и велику Државу Срба-Хрвата-Словенаца. Последњи се најслађе смеје!

ПОЛИТИЧНЕ ВЕСТИ

Пекинг, 30. — Упућен је позив Туан-Чи-Јиу-у да састави нову кинеску владу, што представља политички триумф за гувернере северних области, посљедњих ходог војничког успеха над дужњацима. Међутим, Туан-Чи-Јиу примио ће положај председника владе под условом да му се да пуне власт, како би предио унутрашње стање земље.

Париз, 30. — Бивши министар спољних послова, г. Рибо, изјавио је уреднику «Тана», да француска влада никада није ни посредно ни непосредно покушала да отпочне преговоре о миру.

Цирих, 30. — Из Јашајављају, да се је г. Маргиломан братио из Букурешта. Он је изјавио новинарима, да ће се мир између Румуније и централних сила потписати идуће недеље.

О КОНГРЕСУ У РИМУ
Његов задатак и његова важност

Рим, 30. марта
Председник конгреса представника потлачених народа у Аустријској, сенатор Руфини, дао је следећу изјаву:

допун. команда, п. бр. ХХ, ради пријема извештаја од своје породице.

— Позивају се да пристану Делегату Мин. Народне Привреде, Краљице Олге улица бр. 5.

1. Владимира Мицор, обвезник чинов. реда.

2. Тодосије Радичевић, скрски економ.

3. Михаило Радоњић, сплент пољоприв. школе.

4. Александар Рашковић, скрски економ.

5. Коста Костантиновић (Писођан).

6. Братислав Живадиновић из Алексинца.

7. Тома Папатеодосић, трг. из Скопља.

8. Драгослав Тодоровић, ђак наредник.

Делегат се налази у канцеларији од 2 до 5 часова по подне сваког дана.

— Данило Крајиновић, благајник покретне арт. радионице пошта 414. моли свакога онога, који би што знао о ниже именованим

»Овај је конгрес од огромног значаја, јер се на њему претресају најозбиљнији проблеми садашњице. Аустријска јасно увиђа да се тежње потлачених народа појачавају. Данас, народи који су некада рачунали на потпору Русије, окрећу своје погледе према нама и положај велику наду у помоћ Италије. Наша је дужност да пружимо руке тим народима, како би се повећала наша снага, чији је циљ распарчавање Аустрије. Потребно је, такође, радији на томе, да неутралне државе и Силе Споразума добију уверење да Италија не гаји империјалистичке тежње. Ја сам сигуран да ће Споразум између Италије и потлачених народа у Аустријској бити одлучан фактор овога рата у моменту када се буду постављали услови о миру. Данашња је потреба да се Словени ослободе од Аустрије, а сутра ћемо се узаемним концесијама сложити у многим другим питањима.«

РАТ ДЕМОКРАТИЈЕ

Гледиште америчких социјалиста

Нью-Јорк, 30. марта.
Код америчких социјалиста појављује се све већа одлучност за енергично настављање рата у уверењу да се мир може постићи једино победом.

Месечни часопис *Pearson's Magazine*, социјалистички орган, објавио је један интересантан чланак г. Рикерса. У чланку се позивају сви социјалисти Новог Света да одлучно и неуморно потпомогну настављање не-пријатељства. »Главна је ствар у садашњем моменту — вели писац — да демократија има власт код свих савезничких земаља. Према томе, овај рат је рат демократије. Дошао је момент да амерички социјалисти

промене држање према рату, ако не желе да изглеђају смешни. Ништа није идеалније и значајније од држава председника Вилсона противу сила реакције. Потребно је да сви слажно радимо на остварењу демократских принципа. Ускоро ће бити позвано хладама људи под заставу. И ако ми нећемо бити мобилисани, ми се морамо интересовати и потпомагати овај рат.«

ПРОТИВ АУСТРИЈЕ

Одлучна реч посланика Лагиње

Цирих, 30. марта.

Из Беча јављају: Приликом дискусије о буџету у аустријском парламенту истарски посланик Лагиња држао је врло значајан говор. Пошто је претресао разне питања финансиске природе и изложио бедно стање у коме се налази Истра, посланик се је окренуо немачким посланицима и рекао: »Да ли је мој народ одговоран за овај рат и за његово продужење? Да ли, збирај, ратујете да се казни окривљена или можда невина Србија због сарајевског атентата? У нарочитој намерија постављам ово питање, јер последња страна историје овога убиства није исписана. Није искључења претпоставка, да су са мајлом убицом у сарајевском атентату управљаље навидљиве сile, али не оне које су владале у Београду.«

Не, господо, други су разлози изазвали овај фаталан рат. Циљ овог кровопролића није освета противу Србије, него уништење културног француског народа, као и уништење свих словенских народа који теже за новим животом. Ово доказује обилна литература.

Држава, која је учинила

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСА:
Месечно 4:50 драхме, тромесечно 13:50
драхми, годишње 54 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАТАЈУ
Стан уредништва:
улица Краља Петра бр. 70.

БИЛЕТНИК

Крф, 29. марта
Поводом наименовања генерала Фоша за главног команданта, Председник Министарског Савета упутио му је следећу дешеву:

»Хитам, генерале, да Вам из свега срца честитам на високом одликовању. Ја не сумњам да ће војске које су дале и које стално дају доказа о својој храбrosti и патриотизму, вођене вашом мудрошћу и вашим познавањем ратне вештине, умети да осигурају свету трајан мир дефинитивном победом, што ће учинити да Ваше име буде заувек записано у историји.«

Генерал Фош је одговорио:

»Веома дирнут Вашим благонаклоним изразима, желим да Вас уверим да је Ваше поуздане у савезничке трупе потпуно оправдано. Оне ће умети да заједничком непријатељу наметну победу и мир са накнадама.«

(Пресбери)

БУГАРСКИ — „МАЂЕДОНСКИ ПРОТЕСТ“

VI
»Протест Мађедонаца предат је главном комитету социјалистичком холандско-скandinавском у Нитокхолму, после његове одлуке да повлачи резолуцију, која је као што смо напред рекли, била у корист бугарских аспирација у Мађедонији, а донета под утицајем бугарских социјалиста — Бугари поткрепљују своја права на том облашћу овим:«

1. Што је у старо време Мађедонија дала свему словенском свету прву словенску азбуку и прве књиге преко којих тај је постаје црквени и књижевни за цео бугарски народ.

2. »Најзападнији град Мађедоније, Охрид је прво просветно огњиште, захваљујући делатности св. Клиmenta Охридског. Сем тога Охрид је седиште старих бугарских царева и седиште бугарских патријарха.«

3. У ново време у Мађедонији почело је рађање бугарске књиге и ширење бугарске писмености и књижевности и наводи као пример Хаџи Јоакима Крчевског (кичевског) као и познатог писца Кирила Пејчиновића из Тетова, који су свој књижевни рад отпочели 1812. године.

4. Отварање прве бугарске штампарије 1838. год., коју је створио архимандрит Хаџи Теодосије из Дојрана, прво у Солуну па после у селу Ваточин у тиквешком крају.

5. »Македонски Бугари први су покренули црквено питање т. ј. радили на независност бугарске цркве, чак још 1828. г., и то у Скопљу, и овај покрет који је постепено захваљујући делатности св. Клиmenta Охридског. Сем тога Охрид је седиште старих бугарских царева и бугарских патријарха.«

6. Илија Парезановић, 3. пол. батерија п. 603, јавља своме оцу Милану Парезановићу, у селу Рачи, среја косанички округ топлички, да је жив и здрав и моли за одговор.

— Јовиша Цвијовић, п. наредник штаб, пошта 16, извештава свога брата Војина Цвијовића пекара у Ужице, да су здраво: он, Будимир Жеравчић, Воја и Срета Лазаревић, Велисав Остојић и Миле Цвијавић. Сви моле за одговор.

— Михаило Јоцић, 36. генерална енглеска болница, Вертекоп, извештава Даринку М. Јоцић, у селу Панбуковици, среја косанички округ ваљевски да је жив и здрав са Светозаром Д. Михаилем и моли за одговор.

— Милан Петровић, 6. п. наредник штаб, пошта 16, извештава свога брата Јована Јанковића из Студени, среја косанички округ пиротски, да је жив и здрав, као и

САОПШТЕЊА

— У нашем уредништву имају карте:

Вељко Јовичић, срес. начелник од Милоја Јованов

6. У току XIX и XX. револуционарни покрети Бугари чине једну велику и крваву страну у историји Европе, и добро су познати европској дипломатији и јавном мишљењу: у 1878. г. букин кресенски, у 1881. и 1882. открила се револуционарна акција у охридској и прилепској области. Од 1895. до балканског рата Маједонија је позорница непрестаних револуционарних покрета који су систематски организовани, који дадоше из сваког места безбрдој јунака као што су: Делчев из Кукуша, Грујев из Смиљева, Борис Сарафов из Неврокопског краја, Чакаров из Костурског, Апостол из Јеницијског, Узунов из Охридског, Сугарев из Битоља, Тошевиз Прилепа, поп Јорданов из Велеса и Василије Каџеларски из Скопља. Међу овим устаничким покретом највеће место заузима онај из 1893. године, који се појавио с највећом снагом у западном делу Македоније: у битољском, охридском, ресанском, леринском, костурском, прилепском, крушевском и кичевском — баш у оним местима која холандско-скandinавски комитет обећава српском, туђем и често свирепом режиму.

7. «Револуционарни рад Маједонија продужен је и за време српске управе тамо. Да не говоримо о сударима кумановског војводе Крсте Лазарова, велешког Владе Славкова, ресанског Крсте Леодева и др. Помињемо да је у јесен 1913. на два месеца после букурешког мира под вођама Чаулеја и Милана Матова букину устаничку покрет противу Срба у Охриду, Дебру и да су тим местима владале револуционарне власти, а 1915. године, месне револуционарне чете бациле су у ваздух у теснацу Демир Капије највећи мост на Вардару».

8. Захваљујући оваквим борбама и условима бугарског народа, његово праве и етнографске границе признате су међународним актима целе Европе, државно правним актима Турске, па и самих наших противника Срба. У реду тих аката помињем: 1. Ферман Турске о оснивању бугарске егзархије 1872. године; 2. Цариградску европску конференцију 1876. г., према којом се Маједонија назива

област бугарска. 3. Сан-Стефански уговор 1878. године према којем је сва Македонија улазила у област бугарске државе; 4. Мирштегски програм и реформе у којима је букину устанак; 5. Сву српску литературу која до 1870. године искључиво о Бугарској на Маједонији; 6. Предњутни пристанак који дадоше српски народ и српска влада за оснивање егзархије у Маједонији; 7. Протокол који је усвојен од Срба 1867. године са тадајим бугарским рево-

луционарима у који је Македонија ушла у бугарску државу и 8. Признање српских социјалиста да се језгром српског народа налази између Мораве и Јадранског Мора».

Ово су дакле, аргументи на којима почива «право» Бугарске на Маједонији. Због ових «силних доказа» потписници «маједонског протеста» моле комитет Холандско-Скандинавски, да промени своју одлуку донету после појаве наших социјалиста у Штокхолму. Т.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Српски званичан извештај

Солун, 30. марта

29. марта јача артилериска ватра у области Доброг Поља.

Са солун. фронта

Француски коминике

Солун, 30. марта

Доста јива активност извидника на многим тачкама фронта, а нарочито у области Вардара, где је грчка извидница нагнала на бегство, после кратке борбе, бугарски одред, и називијућу Црне Реке где је наш одред извршио успешан препад на непријатељске линије. Обична узајамна артиљеријска борба. Француски су авијатичари бомбардовали непријатељске логоре северно од Тевђелије.

Франц. коминике

Париз, 30. марта

Претпрошле ноћи активност француске артиљерије, између Мондидија и Нојона. Француске су батерије разјуриле немачки одред који је покушао да се приближи нашим рововима у области Орвиле-Форел. Источно од Ремса француски су одреди извршили успешне препаде, заробили војника и запленили један митраљез. У Шампањи, испочтоно од Суена, непријатељ је напао наш преодна одред, али је био одбијен после јаке борбе. Одбијен је немачки напад у шуми Апрмон. Оборена су из митраљеза два немачка аероплана.

Доцније.

Узајамна јака артиљеријска борба на неким местима северно од Мондидија и у области Нојона. Умерена артиље-

ријска активност на обалама Мезе и у шуми Ле Претр. У току марта месеца оборено је 28 немачких аероплана.

Италиј. коминике

Рим, 30. марта

На целом фронту умерена активност артиљерије и патрола. Наша је артиљерија тукла непријатељске трупе у покрету у долини јужно од Лоренцо и у близини Салгаредо. Заробили smo неколико војника код Азијага.

Енглески коминике

Лондон, 30. марта

Борба је прекијуче трајала целог дана на сектору између канала ла Басе и канала Ипр-Комин. Бођене су огорчене борбе у близини Канала Лаве и Лисе и код Лестрама и Армантрејера. Наше су трупе повучене из Армантрејера. Наше су трупе повучене из Армантрејера који је пун загушљивих гасова. Северно од Армантрејера ситуација је непромењена. Вођене су такође јаке борбе у близини Плегстер-Месин и Вистштет.

Доцније.

— Немци су јуче настали напад на целом северном сектору борбеног фронта. Немачке свеже дивизије вршиле су јаке јурише у области реке Лаве између Лоасне и Лестрама. У овим борбама 51. дивизија је нападе, напада Немцима велике губитке и повратила изгубљени терен. Вођене су борбе код Естереа и између овог места и Штенверка. На овом сектору непријатељ је напао са великом снагом и успео је да потисне наше трупе северно од ова два се-

да. — Вукашин К. Божњак, Милорад, Милија и Светислав Ф. Томићи, Милутин Давидовић, Милосав син Беке, Мила Мијатов, Станисав и Милија браћа Милошевићи, Вукашин, Радоје и Радомир браћа Милетићи и Милија Марковић из Маренова.

Станисав Милановић и зет Чеда, Новица Николић из Залоговца.

Жика Божин, Милорад,

Милија и Светислав Ф. Томићи, Милутин Давидовић,

Милосав син Беке, Мила

Мијатов, Станисав и Милија

браћа Милошевићи, Вукашин, Радоје и Радомир

браћа Милетићи и Милија

Марковић из Маренова.

Скреће се пажња трговцима који имају робе у транзитним магацинima пок. Драг. Др. Величковића у Солуну, да исту подигну до 27. априла ове године јер ће у противном случају по истеку овога рока сва роба бити продата како би се ликвидација радње пок. Величковића могла окончати.

26. марта 1918.

Солун

Стараоци масе пок. Величковића: Пуковник Живојин Ј. Бабић, Сава Т. Поповић.

— Јанко Р. Милосавље-

ви, 2—3 п. 28. моли бра-

ћу Бурђа, Огњана и Ја-

лана Милосављевиће да му-

јаве о његовој породици и

известе је да је здраво и

добро.

— Вукашин К. Божњак,

Милорад, Милија и Светислав

Ф. Томићи, Милутин Давидовић,

Милосав син Беке, Мила

Мијатов, Станисав и Милија

браћа Милошевићи, Вукашин,

Радоје и Радомир

браћа Милетићи и Милија

Марковић из Маренова.

— Јанко Р. Милосавље-

ви, 2—3 п. 28. моли бра-

ћу Бурђа, Огњана и Ја-

лана Милосављевиће да му-

јаве о његовој породици и

известе је да је здраво и

добро.

— Живојин Матић, тел.

одељење п. 52 извештава

свог оца Милена Матића у

селу Залоговцу ср. темнић.

окр. моравског, да је жив

и здрав он, Миладин и Ми-

лан браћа Јевромовићи, Љуб-

исав, Боголуб и Чеда бра-

ћа Јевтићи, Живадин Ва-

сић, Љуба, Драга, Живко

и Никодије браћа Филипо-

вићи, Милен Петровић, Ра-

дисав Марјановић, Милија

Зарић, Радомир Јовић, Дра-

гутин Ђок, Петровић, Ми-

лоји. Гирс, његове кол-

еге из посланства и

многи чланови руске

колоњије.

Вашингтон, 30. —

Целокупни ратни тро-

шкови Сједињених Др-

жава износе 87 и по ми-

лијарди. Оне данас има-

ју 125.000 официра и

један и по милион бора-

ца. Марина се је пове-

ћала са 21.000 официра

и 400.000 матроза. Пер-

сонал авијатике је у-

стостручен. За грађе-

ње аероплана потро-

шено је три и по мили-

јарде франака.

Лондон, 30. — Г. Лојд

Џорџ изјавио је у До-

њем Дому: «Ми смо у-

шли у најкритичнију

фазу рата. Мобилцали

смо шест милиона љу-

ди. Сва ослобођења од

војске укинута су. Ми

ћемо употребити макси-

мум нашег напора ради</p